

WG35-5-18
MARWNAD,

ER

COFFADWRIAETH O FARWOLAETH,

Y Gwâs enwog hwnw i IESU GRIST,

Y

PARCH. HENRY DAVIES,

(YR HYNAF,)

O

LANGLOFFAN,

Yr hwn a hunodd yn yr Iesu, Mai 9, 1825, yn 72 Oed.

Efe a fedyddiwyd yn Llangloffan, yn 19 oed; bu yn aelod yno 53 o flynyddoedd; yn bregethwr yno agos i 50 o flynyddoedd, ac yn weinidog agos i 45 o flynyddoedd.

GAN JOSEPH JAMES,

BEULAH,

A Chyhoeddwyd yn ol unol gydsyniad yr Eglwys a'r Teulu.

“A dywedodd ei arglwydd wrtho, Da, wâs da a fyddlon: buost fyddlon ar ychydig, mi a'th osodaf ar lawer: dos i mewn i lawenydd dy arglwydd.”—MAT. xxv. 21.

Whitford:

ARGRAFFWYD GAN J. THOMAS, HEOL-FAWR.

Pris Ceiuiog.

MARWNAD, &c.

- 1 **BETH** yw'r newydd glywai'n lledu,
Fel y dilif dros y wlad?
Beth yw'r helaeth wylo dagrau,
Gan bob graddau yn ddiwâd?
Gynt fe wylwyd am Josiah,
Galar wnaed am Stephan wiw;
Mawr yw'r wylo welir etto,
Pan ehedo'r saint at Dduw.
- 2 Daccw un o rai diangol,
Wedi cyrraedd pen y daith:
Un fu'n ddiwyd anarferol,
A gorchestol yn ei waith;
Un a lwyddodd wrth gyhoeddu,
A phregethu Crist a'i groes,
I ddwyn llawer o'u trueni,
I orfoleddu yn marwol loes.
- 3 **HENRY DAVIES** oedd ei enw,
Cofir hwnw gyda pharch,
Gan rhyw luoedd dirifedi,
'N ol ei rod-di yn ei arch;
Pan f'o enwau'r galluogion,
A holl fawrion blant y byd,
Heb eu coffa, ond yn pydru,
Cofir enw **HENRY** o hyd.
- 4 **Boreu** cododd at ei orchwyl,
Dwy ar ugain, meddant hwy,
Pan ddechreuodd ef bregethu,
Gan gyhoeddi marwol glwy;
Fe gynnyddodd fel pregethwr,
O rhyw grydwr rhyfedd iawn,
Ac fe lwyddodd gyda'r werin,
Anghyffredin oedd ei ddawn.

- 5 Ei hoff destyn, o'r dechreuad,
 Oedd y cariad rhyfedd iawn,
 A lewyrchodd ma's i'r eitha',
 Ar Galfaria un prydawn;
 Person Crist a'i waith gorphenol,
 A rhagorol ffrwythau gras,
 Ydoedd swm ei weinidogaeth,
 Odiaeth fe'u gosodai ma's.
- 6 Safai hefyd, yn dra gwrol,
 Ac egniol dros y gwir,
 Gan wrthsefyll pob cynnygiad,
 Wnaed i lygru'r 'fengyl bur;
 Dangos wnai nad oedd *Arminiaeth*,
 Na'r *Facsteriaeth* ddaeth o'i hól,
 Oll â'u sail yn ngeiriau'r Bibl,
 Ond mewn tybiau gweigion ffól.
- 7 Gwyddai'n rhyfedd am gyfrwysdra,
 Twyll resymau 'thrawon gau,
 Ac fe fedrai, ar fyr eiriau,
 Eu dymchwelyd yn ddiâu;
 Ac am hyn, eu hamddiffynwyr
 Dawent yn ei wyddfod e';
 Can's hwy wyddent caent eu clwyfo
 Ganddo â gwir eiriau'r ne'.
- 8 Mae fy nghalon yn llawn ofnau,
 F' ysbryd gwan ar lwfrhau,
 Wrth wel'd amryw gry' golofnau,
 'N cael eu symud yn ddilai;
 'Does ond 'chydig o rai dewrion,
 Etto'n ffyddlon ar y ma's,
 Pan mae llawer yn ymroddi,
 I lwyr-lygru 'fengyl gras.
- 9 Arglwydd, dysg dy weinidogion,
 Gwna hwy'n ffyddlon ddydd a nos,

gyhoeddi iechydwrïaeth,
 Lawn yn mhrydwerth gwaed y gro's;
 Na foed sôn am wael amodau,
 Dyledswyddau, donïau dyn,
 Fyth yn sylfaen iechydwrïaeth,
 Ond marwolaeth Crist ei hun.

10 Dyma oedd athrawïaeth felus
 'R enwog DAVIES, foreu a hwyr;
 Crist yn gyflawn iechydwrïaeth,
 Crist yn bob peth i ni'n llwyr;
 Yn ddoethineb a chyfiawnder,
 A sancteiddrwydd nos a dydd,
 Ac yn gyflawn brynedigaeth,
 Yn yr adgyfodiad fydd.

11 B'le dangosir ar y ddaear,
 Neb yn gydmar iddo fe;
 Neb a fu mor offerynol,
 Yn llaw rasol Brenin ne',
 I ddychwelyd y fath luoedd,
 O ddyfnderoedd pechod cas,
 Gan eu dwyn dan nawdd y nefoedd,
 I glodfori dwyfol ras.

12 Mae rhyw luoedd heddyw'n dystïon,
 Fod ei argyhoeddïon ef,
 Wedi eu hawchu a'u blaenllymu,
 Gan fawr allu Brenin nef;
 C'lofnau creigaidd, adamantaidd,
 Fel yr haiarn, fel y dûr,
 Friwïai wrth ei nefol eirïau,
 Dan drïniaethau'r ysbryd pur.

13 O Llangloffan! ti ge'st golled,
 Colled, colli, bugail mwyn;
 Un goleddai'r gwan famogiaïd,
 Un fynwesai'r gweinïon wïn;

- Un fu'n ffyddlon dros ei ddyddiau,
 Ar dy furiau ddydd a nos ;
 Un yn fedrus iawn a'th borthai,
 A rhinweddau gwaed y gro's.
- 14 Mawr yw'r cwyno glywir heddy'.
 O ben Dewi fynu i Môn,
 A thros fryniau uwcha' Cymru,
 I Gaerdydd yr aeth y sôn ;
 Nid oes swydd, yn rhwydd mi greda',
 Yn ngwyllt Walia, nad oes llu,
 'N llawn dagrau, a'u llon'd dristwch,
 Waith ei ro'i mewn daear ddû.
- 15 Abergwain, tost yw dy archoll,
 Ti ge'st golled, colli hwn,
 Un a'th gynnorthwyai'n ddyfal,
 Gan dy gynnal dan dy bwn ;
 Dala wnai'r llwynogod bychain,*
 Oedd yn difa'r egin grawn,
 Gan weinyddu at dy angen,
 Ddidwyll laeth o foreu i nawn.
- 16 Mae'r eglwysi darddodd allan,
 O Langloffan yn ei ddydd,
 Yn llawn galar, waith ei golli,
 Pawb o'r bron yn eitha prudd ;
 Felin Ganol, Tabor, Trefdraeth,
 Jabes, Beulah, yr un wedd,
 Oll yn wylo a thywallt dagrau,
 Waith ei ro'i ar waelod bedd.
- 17 Bu'n cyhoeddi iechydwriaeth,
 Pum-deg o flynyddau gwiw,
 Heb gyfnewid mewn athrawiaeth,
 Na dwyn anair ar ffyrdd Duw ;

* Hyny yw, Pechodau yn eu blaen-darddiad, a gau-athrawiaethau yn eu cyfodiad.

- Cerddai'r llwybr cul yn gywir,
 Heb dramgwyddo ar un llaw;
 A phan ddaeth e' i borth marwolaeth,
 Trwodd aeth heb brofi braw!
- 18 Mae ugeiniau heddyw'n dystion,
 O nefolaidd hwyl y gwr,
 Yn yr afon, wrth weinyddu,
 Dros ei Arglwydd, fedydd dw'r;
 Llauer blygodd mewn ufudd-dod,
 Puraidd, parod, i air Duw,
 Gan wir rasol iawn gyffesu,
 Rhyfedd ras ein Iesu gwiw!
- 19 Ffarwel DAVIES, mae'th rinweddau,
 Uwchlaw cyrraedd geiriau dŷn,
 Ond rhaid cofio fod eu tarddiad,
 Oll yn nghariad Duw ei hun;
 Gras o lawnder y Gwardwr,
 A'th addurnodd ar y llawr;
 Pwy all draethu dy ddysgleirdeb,
 'Nawr ger bron yr orsedd fawr?
- 20 O'r fath hynod gyfnewidiad,
 Wnaeth y * lleiddiad ar bob llaw;
 Troi dy gorff i'w waeledd cynta,
 D'ysbryd i'r baradwys draw;
 Mewn un aeliad 'roedd dy enaid,
 Seraph tanbaid yn ddible,
 Fyrdd dysgleiriach nag yw'r haulwen,
 Yn ffurfafen nef y ne!
- 21 Cwrdest yno â'th hen frodyr,
 Aeth o'r frwydr o dy fla'n;
 Rhai fu gynt yn cyd-bregethu,
 Gyda thi'r efengyl lân;

* Hyŷy yw, Yr angeu.

- Dafydd Lewis, a John Williams,
 Thomas Lewis gydâ hwy,
 A John Reynolds, yn cyd-ganu,
 Am rinweddau dwyfol glwy'.
- 22 Mae'ch cymdeithas yno yn berffaith,
 A'ch caniadau heddyw'n bur,
 Eich llawenydd yn annhraethol,
 Bythol yn y nefol dir;
 Prof'soch beth o'r blaenffrwyth melus,
 Yn y dyrus anial wlad;
 'Nawr cewch nosio'r môr diderfyn,
 Gobaith lyngewyd mewn mwynhad.
- 23 Nid yw'r 'chydig allaf dd'wedyd,
 Mewn mawr ofid am fy mrawd,
 Ond rhyw ddegwm o'i rinweddau,
 Ddont i'r goleu yn nydd brawd;
 Pan gyhoeddir mewn modd eglur,
 Ei holl lafur a'i leshâd,
 Can's gwobrwyir llafur *carriad*
 Pawb a gyfiawnheir yn rhad.
- 24 Wrth ddiweddu fy ngalarnad,
 Fy nymuniad at fy Nuw,
 Sydd am gysur cryf i'r weddw,
 Tra f'o'i yn y byd yn byw;
 Ac i'w blant boed nerth i rodio,
 Fyth yn ffyrdd eu hanwyl tad,
 Nes cael 'hedeg yno ato,
 I ganu am rinweddau'r gwa'd.
- 25 O, Llangloffan! paid â'th wylô,
 Cofia fod dy auwyl Dduw,
 Wedi trefnu ei Fab serchogaidd,
 I ti'n fugail gweddaidd gwiw;
 Fel duwinydd mae'n rhagori,
 Ar laweroedd yn y byd;

- O rhagored hyd y diwedd,
 Nes myn'd mewn i'r nefoedd glyd.
- 26 Ffarwel, DAVIES, do' fi'th ganlyn,
 Troedia' i'r dyffryn, croesa' i'r glyn ;
 Ni fuom yma'n cyd-bregethu,
 Cawn gyd-ganu yn ol hyn ;
 'Roedd ein barn am byngciau crefydd,
 Yn gyd-gordiol ar y llawr ;*
 Bydd ein cân yn berffaith felly,
 Yn y trag'wyddoldeb mawr.
- 27 Arglwydd, nid wy'n ceisio rhagor,
 Tra f'wy'r ochor hon i'r bedd,
 Nâ gwroldeb a ffyddlondeb,
 Dros bob rhan o efengyl hedd ;
 Heb gymmysgu'r llaeth iachusol,
 A dw'r dynol, dybiau dyn ;
 Ond, fel DAVIES, traethu'n helaeth,
 Benarglwyddiaeth gras ei hun.
- 28 Un fil'wyth cant pump ar ugain,
 Oedran cywrain Crist ein Pen,
 Pan ddiangodd DAVIES adre'
 At y llu sy' o fewn i'r llen ;
 Nawfed dydd o Fai esgynodd,
 O'r tymestloedd ar y llawr,
 A chyn hanner dydd dechreuodd,
 Seinio'n bêr yr anthem fawr.

* Hyny yw, Mor bell ag yr oedd i'w ddisgwyl.

DIWEDD.